

Munkára tanították a gyerekeket

A Nagypénteki Református Erzsébet Háza, az egykori budaörsi árvaház történetét az épület bemutatásával kezdtük. Ezúttal arról írunk, továbbra is korbéli iratokból, évkönyvekből idézve, hogy mivel foglalkoztak az abban élő gyerekek.

A munkára nevelés elsődleges célja volt az alapítónak. A feladat kettős: „Erzsébet Háznak önellátónak kell lenni, ami a terményeket, élelmezési árúkat illeti. Egyben olyan tevékenység is kell, ami hasznot hoz az Otthonnak.” Ehhez a példát dr. Kiss Károly ügyvéd és Makay Lajos igazgató

urak több hasonló céllal működő otthonokba (Görlitzi Szeretetház, Berlini „Hamburgi Gyereknevelő Intézet, Marienfeldi Cseléd és Kertészképző Intézet- Továbbá Halle-i és Soroi Árvaházak) tett látogatásból vették.

A megnyitás napja 1900 október 1-je volt, de hivatalosan a társaság tagjai 19-én, ünnepélyesen adták át a „gyerekbirodalmat.” 35 kisgyerek költözött be elsőként.

A tanítás kezdetben 3 osztályban folyt, de 1911-ben már 6 osztályos volt a tanítás. A tanítási órákon és pihenő időn kívül pedig a gyerekek „mindig foglalatoskodnak”.

A fiúk a kertben, szőlőben dolgoznak, udvart, utakat takarítanak, fát vágnak, szenet hordanak. S



hogy megélhetési szakma is legyen a kezükben kosárfonást tanultak nagy eredménnyel. A szőlőszállításához és más házi célokra szolgáló kosarakat is saját maguk gyártották. A nagyobb fiúk, kellő felügyelet mellett, különösen használatok takarmányozásánál, szecska és répa vágásánál, alom és trágyahordásnál segédkeztek.

A lányok a házi munkák közül választhattak, az intézet takarítá-

sába, a konyhában segítettek be. De ők is tanultak szakmát: a virágkeresztben virágpalántálást, csokorba kötést eladáshoz, a konyhakertben palántázást. Emellett különféle női kézimunkákat (varrás, horgolás, hímzések) készítettek, amelyet a társaság rendezvényein eladtak. A nagyobbak a foltozásban, ruhajavításokban tudtak segíteni. A varrás megtanulása is szakmát adott. A mosást azonban arra hivatott személyzet végezte.

Tehát „a lányok megtanulták egy háztartás minden fortéját, hogy az önálló életükben tudjanak boldogulni, esetleg 16 éves koruk után cselédnek mehettek, virágkötőknek, vagy gyümölcsösben dolgozhattak. De sokan közülük az intézeten belül maradtak, vállalva a kisebbek okítását kézimunkára, egyébre. A fiúk közül sokan a vincellér szakmát sajátították el vagy a dán nevelési elv szerint, mindenest - barkács - tevékenységet tudtak folytatni.

(Folytatjuk)